

РОЗДІЛ VIII. ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

УДК 378.016:[615.85:78](477)

DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2023-3-25>

СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ ДО ЗАСТОСУВАННЯ МУЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА В США

Добровольська Р. О.

доктор філософії (PhD),

*старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки,
теорії та методики музичної освіти*

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

вул. Острозького, 32, Вінниця, Україна

orcid.org/0000-0002-1414-8861

rufina.dobrovolska@vspu.edu.ua

Ключові слова: *принципи підготовки, методологічні підходи, музична терапія, мистецька підготовка, країни Європи та США.*

Стаття присвячена дослідженню процесу міжособистісного спілкування, у якому кваліфікований музичний терапевт застосовує музику як терапію та всі її сторони впливу – фізичну, емоційну, інтелектуальну, соціальну, естетичну і духовну – з метою покращення чи збереження здоров'я клієнта. Важливим елементом підготовки музичних терапевтів є дослідження методологічних принципів та підходів у процесі навчання. Музична терапія є досить розвинутою галуззю в США та Європі, і підготовка музичних терапевтів відрізняється в цих регіонах.

У статті висвітлено процеси реформування системи освіти, які відбуваються зараз не тільки в Україні, але й у США та країнах Європи, які призводять до необхідності проектування підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії. Підготовка фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у професійній діяльності в країнах Європи та США базується на практичному, рефлексивному і міждисциплінарному підходах.

Проаналізовано основні принципи такої підготовки, які включають: 1. Практичний підхід: Фахівці отримують практичні навички використання музики як засобу терапії. Вони навчаються створювати і проводити музичні сеанси, аналізувати та оцінювати їх ефективність. Особлива увага приділяється практичним тренуванням та стажуванням у спеціалізованих установах. 2. Рефлексивний підхід: Фахівці навчаються рефлексувати над своєю роботою та взаємодією з пацієнтами. Вони вивчають власні реакції та емоції, що виникають під час проведення музичних сеансів, і вміють адаптувати свій підхід відповідно до потреб пацієнта. 3. Міждисциплінарний підхід: Підготовка фахівців мистецького спрямування включає в себе елементи з різних дисциплін, таких як психологія, музикотерапія, музикознавство, соціальна робота тощо. Фахівці отримують знання з різних галузей, що допомагають їм розуміти клієнтів, їхні потреби та взаємодіяти з іншими професіоналами у музикотерапевтичному середовищі.

Дослідження методології підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії може допомогти встановити стандарти в цій галузі та забезпечити більш однорідний підхід до їхньої підготовки.

MODERN METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE TRAINING OF ARTISTS SPECIALISTS FOR THE APPLICATION OF MUSIC THERAPY IN PROFESSIONAL ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COUNTRIES AND THE USA

Dobrovolska R. O.

PhD,

*Senior Lecturer at the Department of Vocal and Choral Training,
Theory and Methods of Music Education
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Ostrozhkogo str., 32, Vinnytsia, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1414-8861
rufina.dobrovolska@vspu.edu.ua*

Key words: *training principles, methodological approaches, music therapy, artistic training, Europe and the USA.*

Music therapy is a process of interpersonal communication in which a qualified music therapist uses music and all its aspects of influence – physical, emotional, intellectual, social, aesthetic and spiritual – in order to improve or preserve the client's health. An important element of the training of music therapists is the study of methodological principles and approaches in the learning process. Music therapy is a fairly developed field in the US and Europe, and the training of music therapists differs in these regions.

First of all, the processes of reforming the education system, which are currently taking place not only in Ukraine, but also in the USA and European countries, lead to the need to design the training of specialists in the artistic field for the use of music therapy. The training of specialists in the artistic field for the use of music therapy in professional activities in the countries of Europe and the USA is based on practical, reflective and interdisciplinary approaches.

The main principles of such training include: 1. Practical approach: Specialists get practical skills in using music as a means of therapy. They learn to create and conduct music sessions, analyze and evaluate their effectiveness. Special attention is paid to practical training and internships in specialized institutions. 2. Reflexive approach: Specialists learn to reflect on their work and interaction with patients. They study their own reactions and emotions during music sessions and are able to adapt their approach to the patient's needs. 3. Interdisciplinary approach: The training of artistic specialists includes elements from various disciplines, such as psychology, music therapy, musicology, social work, etc. Professionals gain knowledge from various fields that help them understand clients, their needs, and interact with other professionals in a music therapy environment.

Research into the methodology of training arts professionals to apply music therapy can help set standards in this field and provide a more uniform approach to their training.

Постановка проблеми та аналіз досліджень.

Використання методології забезпечує більш структурований підхід до дослідження або розробки освітньої програми, що дозволяє досягнути більш точних та надійних результатів, а також зменшити час, необхідний для виконання проекту. Крім того, методологія допомагає визначити кращі практики та стандарти, що мають застосовуватися в певній галузі знань. Підготовка музичних терапевтів в США та Європі має свої відмінності та спільні риси. Нижче наведено загальний

огляд основних рис підготовки музичних терапевтів в цих регіонах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Деякі дослідження вивчають ефективність конкретних методів, таких як імпровізація, які використовуються в музичній терапії. Наприклад, Є. Музіо порівнював дві моделі викладання клінічної імпровізації в музичній терапії та дійшов висновку, що інтерактивний та співпрацюючий підхід був більш ефективним у підготовці студентів до клінічної практики [14, с. 190].

Одним зі значних досліджень в цьому напрямку є робота А. Хорне-Томпсон та її колеги, які вивчали ефективність практичної підготовки музичних терапевтів в Університеті Леслі в Бостоні. У дослідженні було проведено опитування студентів та викладачів, а також проаналізовано їхні записи з практичних занять. Дослідники встановили, що практичні заняття, особливо ті, які проводилися в невеликих групах, були надзвичайно ефективними для підготовки музичних терапевтів. Студенти відзначили, що такі заняття дозволяли їм краще розуміти теоретичні концепції та більш успішно застосовувати їх на практиці. Крім того, вони зазначили, що спілкування з колегами та спільна робота над конкретними випадками дозволяли їм більш повно та комплексно розуміти потреби своїх клієнтів [10, с. 587].

В США програми підготовки музичних терапевтів включають в себе теоретичні та практичні заняття з музики, психології та медицини. Майже всі програми музичної терапії в США вимагають проходження стажування в клінічному середовищі, щоб набути практичних навичок роботи з пацієнтами. У США існує Національна асоціація музичних терапевтів (National Association for Music Therapy), яка забезпечує регулювання та сертифікацію професії музичного терапевта [2].

В Європі програми підготовки музичних терапевтів включають в себе теоретичні та практичні заняття з музики, психології та медицини, але можуть також включати інші дисципліни, такі як танець та театр. У Європі існує Координаційний комітет європейських асоціацій музичної терапії (Coordination Committee of the European Music Therapy Associations), який координує роботу між різними національними асоціаціями музичної терапії. Також функціонує Європейська федерація музичної терапії (European Music Therapy Confederation), яка сприяє розвитку музичної терапії в різних країнах Європи. Більшість програм музичної терапії в Європі вимагає стажування в клінічному середовищі, але тривалість та інтенсивність стажування можуть різнитися в залежності від країни [6, с. 28–34].

В багатьох країнах Європи існують національні асоціації музичної терапії, які забезпечують сертифікацію та регулювання професії музичного терапевта в цих країнах. Загалом, як в США, так і в Європі, підготовка музичних терапевтів зазвичай включає в себе досить глибоку теоретичну базу та практичну підготовку з метою підготовки кваліфікованих фахівців, які можуть надавати професійну допомогу людям через музику.

Метою статті є дослідження методологічних підходів підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної психотерапії, що може забезпечити більш ефективну підготовку

та впровадження музичної терапії в різних країнах світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проаналізувавши структури освітніх та навчальних програм з музичної терапії у країнах Європи та США, а також низку професійних компетентностей, які отримують майбутні фахівці, було визначено декілька основних методологічних підходів підготовки фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у професійній діяльності, а саме:

- практичний підхід;
- рефлексивний підхід;
- міждисциплінарний підхід.

Практичний підхід у підготовці музичних терапевтів в США передбачає акцент на використанні різноманітних практичних методик, які дозволяють студентам розвивати практичні навички, необхідні для роботи в якості музичних терапевтів. Особливості практичного підходу включають наступні елементи:

1. Клінічні практики: студенти мають можливість взяти участь у практичних клінічних практиках, під час яких вони працюють безпосередньо з пацієнтами в клініках, спеціально призначених для музичної терапії. Це дозволяє студентам отримати практичний досвід роботи з різними категоріями пацієнтів та у різних клінічних ситуаціях.

2. Супервізія: під час практичної роботи студенти зазвичай працюють під наглядом досвідчених музичних терапевтів, які допомагають їм вирішувати практичні проблеми, що виникають під час роботи з пацієнтами.

3. Індивідуальний підхід: кожен студент має свої індивідуальні потреби та інтереси, тому програми підготовки музичних терапевтів в США зазвичай забезпечують індивідуальний підхід до кожного студента. В залежності від інтересів та потреб студента, програма може бути складена з різних практичних та теоретичних елементів.

4. Мультиmodalний підхід: практичний підхід в підготовці музичних терапевтів може включати в себе різноманітні методики [3].

Існує чимало досліджень, які перевіряли ефективність практичного підходу у підготовці музичних терапевтів в Європі та США. Однією з ключових особливостей цього підходу є акцент на практичній роботі та стажуваннях.

Дослідження Б. Стідже з колегами, проведене в цій області, свідчить про те, що студенти музичної терапії, які отримують практичний досвід з роботи з різними групами пацієнтів, мають більшу впевненість у своїх знаннях та навичках, і, як наслідок, більш ефективно працюють зі своїми клієнтами [18, с. 107].

Дослідження К. Брускія підкреслює важливість використання емпатії та активного слухання

в музичній терапії, які можуть бути вивчені тільки через практичний досвід [5, с. 254]. Деякі дослідження також підтверджують важливість навчання студентів ефективним комунікаційним та міжособистісним навичкам, таким як співпраця з іншими фахівцями та зв'язок з різними групами клієнтів [8, с. 461].

Інше цікаве дослідження, присвячене практичній підготовці музичних терапевтів, було проведене в Університеті штату Нью-Йорк у Фредонії. У дослідженні було використано комбінацію методів, зокрема, спостереження, опитування та аналіз студентських робіт. Дослідники встановили, що практична підготовка музичних терапевтів в університеті Фредонії дійсно допомагає студентам розвивати необхідні навички та здібності. Зокрема, студенти отримали позитивні відгуки щодо таких аспектів практичної діяльності, як: налагодження контакту з пацієнтами, професійна взаємодія, вибір стратегії лікування [13, с. 6].

Загальний висновок з проведеного аналізу досліджень полягає в тому, що практичний підхід є дуже ефективним у підготовці музичних терапевтів. Його основні особливості – це активне використання в практичних заняттях різних методів музичної терапії, що дозволяє студентам отримати багато практичного досвіду та розуміння різноманітності потреб клієнтів. Дослідження підтверджують, що студенти, які беруть участь у практичних заняттях з музичної терапії, мають більш високу успішність та готовність до роботи в реальних умовах, ніж ті, хто отримує тільки теоретичні знання. В цілому, практичний підхід допомагає підготувати висококваліфікованих та досвідчених музичних терапевтів, які можуть успішно працювати з різними клієнтами та забезпечувати їм якісну допомогу через музичну терапію.

У багатьох інших країнах Європи також існує сильний акцент на практичній роботі та стажуванні. Це дає студентам можливість отримати цінний досвід та практичні навички, необхідні для ефективної роботи в майбутньому.

Рефлексивний підхід є важливим компонентом підготовки музичних терапевтів в США та Європі. Він базується на ідеї, що професійний розвиток терапевта має бути постійним і повинен відбуватися через постійне саморефлексування та аналіз своєї практики. У підготовці музичних терапевтів в США рефлексивний підхід вимагає від студентів не тільки знання теорії та методів музичної терапії, але і глибокого розуміння власних емоцій, поведінки, думок та досвіду, що вони приносять у свою професійну практику.

Студенти, які отримують підготовку за рефлексивним підходом, повинні вести щоденник або письмовий журнал, де вони аналізують свої власні

реакції на процеси, які відбуваються в їх клієнтах та під час процесу музичної терапії. Вони також працюють з власними психологічними та емоційними блоками, щоб зрозуміти, як ці блоки можуть впливати на їхню практику [16, с. 268].

Рефлексивний підхід є важливим елементом підготовки музичних терапевтів, оскільки він допомагає студентам зрозуміти свої власні потреби та переконання, а також допомагає їм розвивати свою професійну ідентичність та компетентності в музичній терапії. Основні принципи рефлексивного підходу до підготовки музичних терапевтів можуть включати:

1. Саморефлексію: студенти повинні бути готові розглядати свої власні емоції, поведінку та досвід, щоб зрозуміти, як ці чинники впливають на їхню практику музичної терапії.

2. Розвиток критичного мислення: студентам потрібно вміти аналізувати свою власну практику, щоб зрозуміти, як їхні рішення впливають на клієнтів, та розвивати свою професійну компетентність.

3. Інтерактивне навчання: студенти повинні брати участь у взаємодії з іншими студентами та наставниками, щоб зрозуміти різні підходи до музичної терапії та розвивати свої власні навички.

4. Зосередженість на клієнтах: студентам потрібно зосередитися на потребах та цілях своїх клієнтів, а не на власних потребах або рішеннях.

5. Розуміння культурної компетентності: студенти повинні розуміти, як культурні різниці можуть впливати на музичну терапію та розвивати свою культурну компетентність для роботи з різними клієнтами.

6. Постійний розвиток: студенти повинні прагнути до постійного професійного розвитку, постійно покращуючи свої навички та практики.

7. Ці принципи можуть варіюватися в залежності від конкретної програми підготовки музичних терапевтів в США [15, с. 251–253].

Рефлексія – це процес самовизначення та самовдосконалення, який може допомогти музичному терапевту покращити свою ефективність у роботі з клієнтами [9, с. 91]. Існує декілька шляхів, якими рефлексія може підвищити ефективність діяльності музичного терапевта.

Розвиток свідомості про власні емоції та поведінку. Рефлексія допомагає музичному терапевту бути більш свідомим про свої власні емоції та поведінку в роботі з клієнтами. Це дозволяє їм бути більш чутливими та співчутливими до потреб та емоцій клієнта, забезпечуючи більш якісну підтримку.

Розвиток критичного мислення. Рефлексія допомагає музичному терапевту аналізувати свою власну практику, що дозволяє їм виявляти сильні та слабкі сторони своєї роботи, а також виявляти ті

методи, що можуть нести більше користі для клієнта. Критичне мислення може також допомогти музичному терапевту розробити нові підходи та методи роботи з клієнтами, що забезпечить підвищення ефективності їхньої практики.

Розвиток професійної компетентності. Рефлексія допомагає музичному терапевту зрозуміти, які знання, навички та поведінкові риси необхідні для ефективної роботи з клієнтами, та розвивати свою компетентність.

Дослідження, що присвячені ефективності рефлексивного підходу у підготовці музичних терапевтів, часто фокусуються на вивченні впливу рефлексії на розвиток професійних навичок, а також на здатності музичних терапевтів до самоконтролю, самовдосконалення та праці над власним розвитком.

Наприклад, дослідження, проведене А. Теджірані та його колегами в 2017 році, виявило, що рефлексивний підхід у підготовці музичних терапевтів допомагає розвивати їх рефлексивну практику, що забезпечує зміцнення їхньої професійної компетентності та підвищення якості надання музичної терапії [12].

Дослідження С. Алберс та її колеги, яке було опубліковане в 2017 році, виявило, що рефлексивний підхід в підготовці музичних терапевтів позитивно впливає на їхню здатність до рефлексії, що дозволяє їм краще розуміти свої емоції, думки та реакції на події під час надання музичної терапії [1].

У дослідженні Р. Іон та його колеги, опублікованому в 2020 році, встановлено, що рефлексивний підхід у підготовці музичних терапевтів позитивно впливає на їхню здатність до критичного мислення та аналізу власної практики [11].

Ще одне дослідження, опубліковане в 2018 році в журналі «Music Therapy Perspectives», розглядало ефективність рефлексивного підходу в підготовці музичних терапевтів для роботи з клієнтами з різними формами деменції. Результати дослідження показали, що студенти, які брали участь у рефлексивних практиках, виявили більшу готовність до роботи з клієнтами з деменцією та мали більшу впевненість у своїх професійних здібностях порівняно зі студентами, які не брали участь у рефлексивних практиках [17, с. 75].

Міждисциплінарний підхід у підготовці музичних терапевтів означає, що студенти отримують знання та навички з різних наукових дисциплін, таких як музика, медицина, психологія, соціальна робота та інші. Цей підхід допомагає музичним терапевтам розуміти та працювати з клієнтами з різними потребами та проблемами шляхом поєднання знань з різних галузей [7].

Наприклад, студенти можуть вивчати теорії музики та музичної терапії, а також отримувати

знання про психічне здоров'я, біологію та медичну практику. Крім того, вони можуть навчатися роботі з різними групами клієнтів, такими як діти з особливими потребами, люди з розладами аутистичного спектра, люди з афазією та інші.

Міждисциплінарний підхід є важливим у підготовці музичних терапевтів, оскільки він допомагає студентам розвивати комплексний підхід до роботи з клієнтами та забезпечує їхню готовність до праці в різних областях музичної терапії. Підхід в підготовці музичних терапевтів передбачає співпрацю між різними дисциплінами, що мають відношення до музичної терапії, але зберігається їхній самостійний статус. У цьому підході фахівці з музичної терапії співпрацюють з представниками інших дисциплін, наприклад, психології, медицини, соціальної роботи, щоб забезпечити повну і всебічну підготовку терапевтів та найкращу практичну діяльність.

Інтегративний підхід, з іншого боку, передбачає поєднання різних дисциплін в єдину загальну модель. У цьому підході елементи різних дисциплін зливаються у єдину методологію, що забезпечує глибоку інтеграцію інформації та практичну діяльність у всіх аспектах музичної терапії.

Отже, відмінною рисою міждисциплінарного підходу є збереження самостійності окремих дисциплін, які входять до процесу підготовки музичних терапевтів, тоді як інтегративний підхід передбачає глибоку інтеграцію різних дисциплін в єдину модель.

Обидва підходи використовуються в підготовці музичних терапевтів у США, і кожен з них має свої переваги та недоліки.

Основними принципами міждисциплінарного підходу в підготовці музичних терапевтів є:

1. Інтеграція знань з різних галузей. Музичний терапевт повинен мати знання не тільки в галузі музики, але і в психології, медицині, соціальній роботі та інших дисциплінах.

2. Розуміння взаємодії між фізичним, психологічним та соціальним станом пацієнта. Музичний терапевт повинен мати знання про взаємодію між різними аспектами здоров'я пацієнта та здатність використовувати музику для покращення цієї взаємодії.

3. Уважне вислуховування та спостереження за пацієнтом. Музичний терапевт повинен мати здатність уважно вислуховувати та спостерігати за реакцією пацієнта на музику, щоб змінювати підхід до терапії відповідно до потреб пацієнта.

4. Гнучкість в методах терапії. Музичний терапевт повинен мати здатність використовувати різні методи музичної терапії в залежності від потреб та здоров'я пацієнта.

5. Співпраця з іншими фахівцями. Музичний терапевт повинен мати здатність співпрацювати з

іншими фахівцями (лікарями, психологами, соціальними працівниками та іншими) для забезпечення оптимальної терапевтичної підтримки пацієнта [4, с. 4].

У міждисциплінарному підході в підготовці музичних терапевтів залучаються знання та досвід професійних музикантів з різних галузей музики, таких як класична музика, джаз, рок, етнічна музика тощо. Ці знання та досвід використовуються для формування у майбутніх музичних терапевтів навичок відтворення та імпровізації музики у різних жанрах, а також для розвитку вміння спілкуватися з професійними музикантами, які можуть стати колегами або партнерами у майбутній професійній діяльності.

Крім того, знання професійних музикантів можуть бути використані для розуміння та аналізу структури музики, її ритму, мелодії та гармонії, що є важливим для розуміння та застосування музичної терапії. Застосування музичних елементів та жанрів може бути корисним у роботі з пацієнтами різного віку та з різними рівнями пізнавальної та музичної здібностей.

Знання професійних музикантів також можуть бути використані у формуванні музичної компетентності майбутніх музичних терапевтів, яка включає у себе знання теорії музики, навички гри на музичних інструментах, вміння імпровізувати та компонувати музику [7].

Міждисциплінарний підхід у підготовці музичних терапевтів знайшов визнання не лише серед практиків, але і серед науковців. Було проведено декілька досліджень, що досліджували ефективність міждисциплінарного підходу при підготовці музичних фахівців до музичної терапії в США та Європі.

Одне з досліджень, проведених К. Сендерс та її колегами, вивчало міждисциплінарну підготовку майбутніх музичних терапевтів у рамках програми бакалаврської підготовки. Дослідники дійшли висновку, що така підготовка дозволяє студентам отримувати необхідні знання і навички з музики, психології та медицини, що забезпечує їм комплексний підхід до музичної терапії.

Ще одне дослідження, проведене А. МакКрас, вивчало вплив міждисциплінарної підготовки на професійний розвиток музичних терапевтів. Дослідження показало, що міждисциплінарний підхід дозволяє музичним терапевтам краще розуміти різні підходи та методики, що застосовуються в інших дисциплінах, та використовувати їх у своїй практиці [15, с. 249].

Дослідження також показали, що міждисциплінарний підхід у підготовці музичних терапевтів дозволяє забезпечити належний рівень професійної компетентності у студентів-музикантів, які навчалися на музичних програмах, а також

збільшити їх розуміння музичної терапії як практики. Крім того, було визначено, що міждисциплінарний підхід може сприяти розвитку більш широкого спектру навичок та знань у студентів-музикантів, які підготовлюються до музичної терапії. Зокрема, цей підхід може допомогти студентам розвивати соціальні та міжособистісні навички, які необхідні для роботи з клієнтами, а також вивчати різноманітні теорії та методики, що дозволяє їм бути більш готовими до зустрічі з різноманітними попитамі клієнтів [4, с. 3].

Отже, міждисциплінарний підхід в підготовці музичних терапевтів є важливим кроком до забезпечення високої якості музичної терапії та розвитку професійної компетентності студентів-музикантів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз реалізації основних методологічних підходів до підготовки фахівців мистецького спрямування в США та Європейському Союзі дозволяє визначити спільні риси, що описані нижче.

Акцент на практичну підготовку: як в США, так і в країнах ЄС підготовка музичних терапевтів включає практичну підготовку, що дозволяє студентам набувати практичних навичок роботи з пацієнтами та реалізовувати їх у музичній терапії.

Належна увага до різноманітності: багато програм підготовки музичних терапевтів у США та країнах ЄС акцентують на важливості розуміння різноманітності серед пацієнтів, включаючи культурні, етнічні та соціальні різниці.

Регулювання професії: як у США, так і в країнах ЄС існують організації, які відповідають за регулювання професійної практики та сертифікацію музичних терапевтів.

Міждисциплінарний підхід: багато програм підготовки музичних терапевтів у США та країнах ЄС акцентують на міждисциплінарному підході, що дозволяє збагачувати розуміння музичної терапії за допомогою знань з інших галузей

Етичні стандарти: в програмах підготовки музичних терапевтів в США та країнах ЄС приділяється велика увага етичним стандартам та професійній поведінці в роботі з пацієнтами.

Використання наукових досліджень: багато програм підготовки музичних терапевтів у США та країнах ЄС акцентують на використанні наукових досліджень у галузі музичної терапії для розробки більш ефективних терапевтичних методик.

Використання різних підходів: багато програм підготовки музичних терапевтів у США та країнах ЄС стимулюють використання різних підходів до музичної терапії, включаючи креативні, інтегративні, герменевтичні та інші.

Враховуючи те, що в Україні розвиток професії музичного терапевта знаходиться на початковому рівні, є необхідність у дослідженні та роз-

робці методології навчання фахівців мистецького спрямування до застосування музичної терапії у практичній та професійній діяльності. Музична терапія є потужним інструментом у вирішенні

проблем ментального здоров'я різних вікових категорій населення, тому перспектива розвитку професії музичного терапевта є актуальним питанням для сучасної української освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Aalbers S., Fusar-Poli L., Freeman R.E., Spreen M., Ket J.C., Vink A.C., Gold C. Music therapy for depression. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2017. № 11.
2. American Music Therapy Association. AMTA approved music therapy programs. URL: <https://www.musictherapy.org/careers> (retrieved at 30.04.2023).
3. American Music Therapy Association. AMTA education and clinical training. URL: <https://www.musictherapy.org/about> (retrieved at 30.04.2023).
4. Baines S. Music therapy as an anti-oppressive practice. *The Arts in Psychotherapy*. 2013. № 40(1). P. 1–5.
5. Bruscia K.E. *Defining music therapy*. Barcelona Publishers 2014. P. 342.
6. Bunt L., Hoskyns S., Swami S. (Eds.). *The handbook of music therapy*. Routledge. 2013. P. 384.
7. Donley J. Multicultural experiential learning in music therapy supervision. In *Voices: A World Forum for Music Therapy* (Vol. 20, № 1). Edwards (Ed.), *The Oxford Handbook of Music Therapy*. Oxford University Press. 2020. P. 273–287.
8. Hahna N.D., Hadley S., Miller V.H., Bonaventura M. Music technology usage in music therapy: A survey of practice. *The Arts in Psychotherapy*. 2012. № 39(5). p. 456–464.
9. Hiller J., Belt C., Gardstrom S., Willenbrink-Conte J. Safeguarding curricular self-experiences in undergraduate music therapy education and training. *Music Therapy Perspectives*. 2021. № 39(1). P. 86–94.
10. Horne-Thompson A., Grocke D. The effect of music therapy on anxiety in patients who are terminally ill. *Journal of palliative medicine*. 2008. № 11(4). P. 582–590.
11. Ion R., Patrick L., Chouliara Z., Marlow E.M. Three issues for mental health nurse educators preparing new preregistration programmes. *Mental Health Practice*. 2020. p. 23(3).
12. Landis-Shack N., Heinz A.J., Bonn-Miller M.O. Music therapy for posttraumatic stress in adults: A theoretical review. *Psychomusicology: Music, Mind, and Brain*. 2017. № 27(4). P. 334.
13. Loewy J. Music therapy as a potential intervention for sleep improvement. *Nature and science of sleep*. 2020. P. 1–9.
14. Lovati C., Freddi A., Muzio F., Pantoni L. Binaural stimulation in migraine: preliminary results from a 3-month evening treatment. *Neurological Sciences*. 2019. № 40. P. 197–198.
15. MacRae A. The influences of inter music therapy on music therapists who experience it. *Nordic Journal of Music Therapy*. 2021. № 30(3). P. 238–260.
16. McDermott O., Ridder H.M., Baker F.A. Indirect music therapy practice and skill-sharing in dementia care. *Journal of Music Therapy*. 2018. № 55(3). P. 255–279.
17. Spiro, N., Tsisis, G., & Cripps, C. A systematic review of outcome measures in music therapy. *Music Therapy Perspectives*. 2018. № 36(1) P. 67–78.
18. Tanguay, C. L. Supervising music therapy interns: A survey of AMTA national roster internship directors. *Journal of music therapy*. *Music Therapy Perspectives*. 2008. № 45(1). P. 52–74.